

ข้าวจัดเป็นพืชตระกูลเดียวกับหญ้า
ที่มีความหลากหลาย ปลูกขึ้นได้ง่าย
มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อม

โดย “ข้าว” มีลักษณะที่โดดเด่น คือ

มีรากพอย ไม่มีรากแก้ว ลำต้นแบ่งเป็นปล้อง ๆ
ข้างในเป็นโพรง ต้นข้าวจะแตกหน่อได้ 5 - 15 หน่อ แต่ละหน่อ
ก็จะเติบโตขึ้นไปพร้อม ๆ กัน เมื่อโตเต็มที่ ต้นข้าวจะมีความสูงแตกต่างกันไป
ตามสายพันธุ์ มีตั้งแต่สูงเท่าเด็กไปจนผู้ใหญ่ตัวสูงเลยก็เคย

รู้จักต้นข้าว

ใบรวง

ข้าวใบสุดท้ายอยู่ติดกับรวงข้าว

รวงข้าว

ส่วนช่อดอกของข้าว

ใบข้าว

มีเส้นใบขนานเพราะข้าว
เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว

ลำต้น

แบ่งเป็นปล้อง ๆ
ความยาวของปล้อง
แตกต่างกันไปตามพันธุ์

ข้อปล้อง

มีเส้นใบและเยื่อท่อน้ำฝืน
ซึ่งเป็นลักษณะของข้าว
ที่ต่างจากหญ้า

หน่อ

เป็นต้นที่แตกออกจากต้นหลัก
บางหน่ออาจไม่ออกรวง

รากพอย

ช่วยยึดลำต้นและดูดธาตุอาหาร
และน้ำจากดิน

69.5%

เมล็ดข้าว
(Rice Grain)

8%

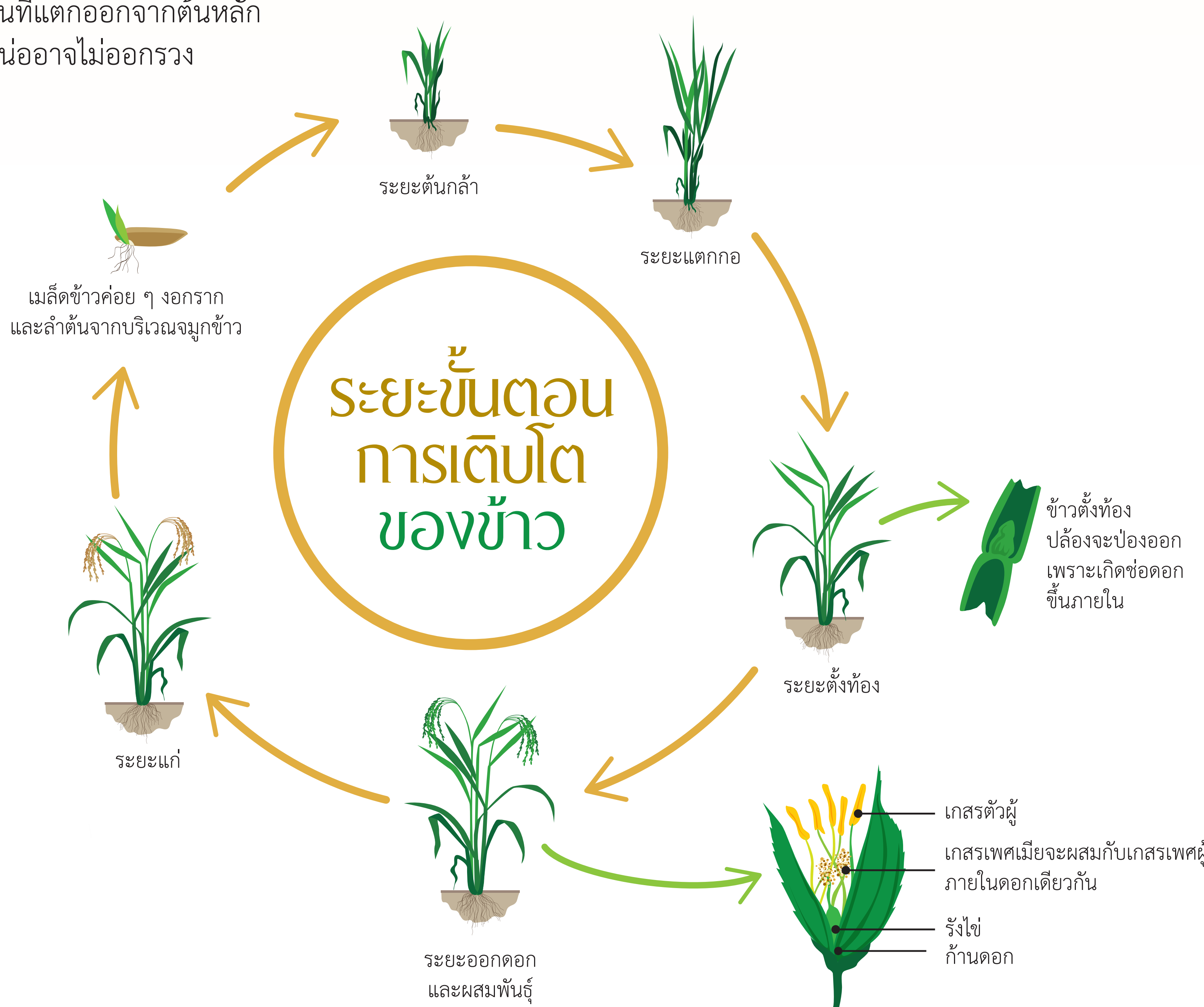
รำข้าว
(Rice Bran)

2.5%

จมูกข้าว
(Rice Germ)

20%

เปลือกข้าว หรือ แกลบ
(Rice Husk)

เครื่องมือเครื่องใช้ คู่กายชาวนา

ในกระบวนการทำนา ชาวนาต่างก็มีนานาเครื่องใช้สอยที่ใช้ในการทำเกษตรกรรม
ทั้งอุปกรณ์เพื่อการทำนาและอุปกรณ์เพื่อการแปรรูปข้าว

เครื่องมือคู่กายของชาวนา

โต

เป็นเครื่องมือพรวนดินด้วยแรงสัตว์
รูปร่างโค้งสูงเสมอเข้า
ใช้สำหรับนาที่เป็นดินเหนียว
จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ โตเดี่ยว
(ใช้วัวหรือควายตัวเดียวโต) และ โตคู่
(ใช้วัวหรือควาย 2 ตัวโต)

คราด

เป็นเครื่องมือที่ใช้วัวหรือควายเทียม
แล้วคราดไปให้ทั่วหน้า
เพื่อปรับหน้าดินที่ไถแล้วให้ก้อนดิน
แตกละเอียดยิ่งขึ้นและยังเป็นการ
สาางต้นหญ้าให้หลุดออกจากดิน

สะหัด

เครื่องชกน้ำเข้านา ลักษณะเป็นรางน้ำ
ใช้มือหมุนหรือเท้าถีบ

เครื่องสีฟัด

ใช้สำหรับแยกข้าวลิบ
ออกจากข้าวเปลือก โดยใช้
มือหมุนใบพัดที่อยู่ด้านหน้าเครื่อง
ทำให้เกิดแรงลม ข้าวลิบ
จะปลิวออกไปด้านหลัง ส่วนข้าว
ที่มันน้ำหนักดีจะตกอยู่ด้านหน้า

เครื่องมือการแปรรูปข้าว

เครื่องสีข้าว

ใช้กะเทาะเปลือกนอกของข้าวเปลือก
ออกได้เป็นเมล็ดข้าวสารไม่ขัดสี

โม่ปิ้ง

ใช้สำหรับแปรรูปข้าวให้กลายเป็นแป้ง

ขึ้นบอลลูนชมวิวทุ่งนาและขุนเขาที่วังเวียง สปป.ลาว บริการบอลลูนลมร้อนเพื่อชมทัศนียภาพขุนเขาหินปูน สลับกับแม่น้ำ
และนาข้าวกว้างใหญ่สุดสายตา โดยมีบริการวันละ 2 ช่วงเวลา เช้าและเย็น ค่าบริการคนละ 80 ดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูลปีพ.ศ. 2559)

พันธมิตร พิธีอาเซียน ภาค 6 : ข้าว สายใยอาเซียน
A Journey Through ASEAN part 6 : ASEAN Rice = ASEAN Life
59-08 / No. 04

ผลิตโดย

โครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

www.tkpark.or.th

02-257-4300

TK park อุทยานการเรียนรู้

TKpark_TH

TKpark_TH

LINE@ : @tkpark

TKparkchannel